

OA-107

October-2019

B.Com., Sem.-V

301 : Economics

(Economics of International Trade)
(Old)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) એડમ સ્મિથનો નિરપેક્ષ ખર્ચ તફાવતનો સિદ્ધાંત સમજાવો.
અથવા

રિકાર્ડોનો તુલનાત્મક ખર્ચ તફાવતનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

(B) બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો :

(1) આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર શેનું પરિણામ છે ?

(a) શ્રમવિભાજન

(b) રાજકીય સંબંધો

(c) સહકાર

(d) સાંસ્કૃતિક સંબંધો

(2) આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર કઈ પરિસ્થિતિમાં શક્ય નથી ?

(a) સમાન ખર્ચ તફાવત

(b) નિરપેક્ષ ખર્ચ તફાવત

(c) શૂન્ય ખર્ચ તફાવત

(d) સાપેક્ષ ખર્ચ તફાવત

(3) રિકાર્ડોના તુલનાત્મક ખર્ચ લાભ સિદ્ધાંતનો પાયો શું છે ?

(a) શ્રમ ખર્ચનો સિદ્ધાંત

(b) વૈકલ્પિક ખર્ચનો સિદ્ધાંત

(c) ઘટતા મળતરનો નિયમ

(d) વહેંચણીનો સિદ્ધાંત

(4) આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારનો આધુનિક સિદ્ધાંત કોણે રજૂ કર્યો હતો ?

(a) હેક્સર-ઓહલિન

(b) સેમ્યુલસન

(c) ક્રિડલ બર્જર

(d) જેકોબ વાઈનર

2. (A) વેપારની શરતો એટલે શું ? વેપારની શરતોને અસર કરતાં પરિબળો જણાવો.
અથવા

પ્રો. મિલનો પારસ્પરિક માંગનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

(B) બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો :

(1) દરખાસ્ત રેખાનો સિદ્ધાંત કોણે રજૂ કર્યો ?

(a) માર્શલ એજવર્થ

(b) હેક્સર ઓહલિન

(c) મિલ

(d) રિકાર્ડો

(2) વેપારની શરતોને કયું પરિબળ અસર કરતું નથી ?

(a) રાજકીય સંબંધો

(b) આયાત

(c) જકાત

(d) અવમૂલ્યન

- (3) ચોખ્ખી વસ્તુ વિનિમયની શરતોનો ખ્યાલ સૌપ્રથમ કોણે રજૂ કર્યો હતો ?
 (a) પ્રો. ટાઉઝિંગ (b) પ્રો. રિકાર્ડો (c) પ્રો. માર્શલ (d) પ્રો. એડમ સ્મિથ
- (4) વેપારની શરત શું માપે છે ?
 (a) વસ્તુનું એક એકમ મેળવવા અન્ય વસ્તુના કેટલા એકમ આપવા પડશે.
 (b) આયાતકર્તા દેશમાં સંબંધિત કિંમતો.
 (c) નિકાસકર્તા દેશમાં સંબંધિત કિંમતો.
 (d) નિકાસાનું પ્રમાણ

3. (A) મુક્ત વેપારનો અર્થ સમજાવી, મુક્ત વેપારના લાભ-ગેરલાભ સમજાવો.

અથવા

સંરક્ષણ નીતિ એટલે શું ? સંરક્ષણની તરફેણમાં બાળઉદ્યોગની દલીલ તપાસો.

(B) બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો :

(1) લેણદેણની તુલામાં કેટલા ખાતા હોય છે ?

(a) ત્રણ (b) એક

(c) બે

(d) પાંચ

(2) આયાત જકાતને કારણે શું થાય ?

(a) ઉત્પાદન વધે. (b) ભાવ ઘટે

(c) વપરાશ વધે

(d) આયાતો વધે

(3) કોઈ દેશની આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારની સમૃદ્ધિનો આધાર શેના પર છે ?

(a) તે કેટલા પ્રમાણમાં નિકાસ કરે છે.

(b) અનુકૂળ વેપાર તુલા

(c) અનુકૂળ લેણદેણ તુલા

(d) વધારે દેશો સાથે વેપાર

4. (A) વિનિમય દર નિર્ધારણની સમખરીદશક્તિનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

અથવા

સ્થિર વિનિમય દરના લાભ-લાભ સમજાવો.

(B) બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો :

(1) વિનિમય દર એટલે શું ?

(a) ચલાણનું બાહ્ય મૂલ્ય

(b) ચલાણનું આંતરિક મૂલ્ય

(c) નાણાની કિંમત

(d) વસ્તુની કિંમત

(2) વિનિમય દરનો પ્રશ્ન ક્યારે ઉદ્ભવે છે ?

(a) આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારમાં

(b) સરકારી વેપારમાં

(c) ખાનગી વેપારમાં

(d) ઘરેલુ વેપારમાં

(3) અદ્યતન વેપાર શેની સાથે સંબંધ ધરાવે છે ?

(a) સેવાઓનો વેપાર

(b) નહિ નોંધાયેલ વેપાર

(c) દાણચોરી

(d) લશ્કરી વસ્તુનો વેપાર

Seat No. : _____

JA-107

October-2019

B.Com., Sem.-V

301 : Economics

(Economics of International Trade)
(Old)

[Max. Marks : 70]

Time : 2:30 Hours]

1. (A) Explain Adam Smith's theory of absolute cost advantage.

OR

Explain Ricardo's theory of comparative cost advantage.

(B) M.C.Q.

(1) International trade is outcome of

(a) division of labour

(b) political relations

(c) co-operation

(d) cultural relations

(2) International trade is not possible in a situation of

(a) equal cost difference

(b) absolute cost difference

(c) zero cost difference

(d) comparative cost difference

(3) Ricardo's theory of comparative cost advantage is based on the

(a) labour cost theory

(b) opportunity cost theory

(c) law of diminishing returns

(d) distribution theory

(4) Modern theory of international trade was formulated by

(a) Heckscher-Ohlin

(b) Samuelson

(c) Kindle Berger

(d) Jacob Viner

2. (A) What is the terms of trade ? State the factors affecting terms of trade.

OR

Explain Prof. Mill's theory of reciprocal demand.

(B) M.C.Q.

(1) Who propounded the theory of offer curve ?

(a) Marshall-Edgeworth

(b) Heckscher-Ohlin

(c) Mill

(d) Ricardo

(2) Which factor does not influence the terms of trade ?

(a) Political relations

(b) Import

(c) Tariff

(d) Devaluation

- (3) The concept of net barter terms of trade was first presented by
(a) Prof. Taussing (b) Prof. Ricardo
(c) Prof. Marshall (d) Prof. Adam Smith

- (4) The terms of trade measure
(a) How many units of other goods must be given up for each unit of goods receive.
(b) Relative price in the importing country
(c) Relative price in the exporting country
(d) The volume of exports

3. (A) Discuss the meaning of free trade policy and advantages - disadvantages. 14

OR

What does protection policy mean? Examine the argument of infant industry in favour of protection.

- (B) M.C.Q. 3

- (1) How many accounts are there in the balance of payment?
(a) three (b) one (c) two (d) five
- (2) Due to import duties
(a) production increases (b) price is declining
(c) consumption increases (d) import increases
- (3) A country's prosperity in international trade depends on
(a) how much it exports
(b) favourable balance of trade
(c) favourable balance of payments
(d) trading with many countries

4. (A) Discuss critically the purchasing parity theory of exchange rate determination. 14

OR

Discuss advantages and disadvantages of fixed exchange rate.

- (B) M.C.Q. 3

- (1) Rate of exchange mean
(a) external value of currency (b) internal value of currency
(c) price of money (d) price of commodity
- (2) When the question of exchange rate arises?
(a) In international trade (b) In government trade
(c) In private trade (d) In domestic trade
- (3) Invisible Trade is related with
(a) trade of services (b) unrecorded trade
(c) smuggling (d) trade of military goods

OA-107

October-2019

B.Com., Sem.-V

301 : Economics

(Indian Economic Problems-I)

(New)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) ભારતીય આયોજનની સિદ્ધિઓ અથવા મર્યાદાઓ વર્ણવો. 14
અથવા
આયોજનની વ્યૂહરચના એટલે શું ? ભારતીય આયોજનની વ્યૂહરચના સમજાવો.
- (B) બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો : 4
- (1) ભારતમાં નીતિ આયોગની સ્થાપના ક્યારે થઈ ?
(a) 2013 (b) 2014 (c) 2015 (d) 2016
- (2) પ્રથમ પંચવર્ષીય યોજનાનો સમયગાળો કયો હતો ?
(a) 1950-1955 (b) 1951-1956 (c) 1956-1961 (d) 1947-1952
- (3) ભારતે આયોજન માટે કઈ વ્યૂહરચના અમલમાં મૂકી છે ?
(a) મૂડીવાદી (b) સમાજવાદી (c) મિશ્ર-અર્થતંત્ર (d) ગાંધીવાદી
- (4) તેરમી પંચવર્ષીય યોજનાનો સમયગાળો કયો છે ?
(a) 2019-2024 (b) 2018-2023
(c) 2016-2021 (d) 2017-2022
2. (A) 1991ની ઔદ્યોગિક નીતિની વિશેષતા, બાબતો, મર્યાદા સાથે વર્ણવો. 14
અથવા
(1) ભારતની ખેત-નીતિનું મૂલ્યાંકન કરો.
(2) ભારતીય અર્થતંત્ર પર આર્થિક સુધારાની અસરો તપાસો.
- (B) બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો : 4
- (1) ભારતમાં કોમ્પીટીશન એક્ટનો અમલ કયા વર્ષથી શરૂ થયો ?
(a) 2002 (b) 2007 (c) 2009 (d) 2011
- (2) ભારતમાં GSTનો અમલ કયા વર્ષથી શરૂ થયો ?
(a) 2000 (b) 1947 (c) 1991 (d) 2018

- (3) નીચેનામાંથી કયા મુદ્દાનો આર્થિક સુધારામાં સમાવેશ ન થાય ?
 (a) ઉદારીકરણ (b) વૈશ્વિકીકરણ (c) ખાનગીકરણ (d) શહેરીકરણ
- (4) ભારતમાં કયા વર્ષથી હરિયાણી ક્રાંતિનો કાર્યક્રમ શરૂ થયો ?
 (a) 1955-56 (b) 1960-61 (c) 1966-67 (d) 1970-71

3. (A) 14માં નાણાપંચની ભલામણોની ટીકાત્મક ચર્ચા કરો.

14

અથવા

કેન્દ્ર સરકાર અને રાજ્ય સરકાર વચ્ચેના નાણાકીય સંબંધોની ચર્ચા કરો.

(B) બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો :

3

(1) કેન્દ્રની કર આવકમાં રાજ્યોનો હિસ્સો 14મા નાણાપંચે કર્યો છે.

(a) 32 ટકા (b) 42 ટકા (c) 52 ટકા (d) 60 ટકા

(2) નાણાપંચની સ્થાપના કોણ કરે છે ?

(a) વડાપ્રધાન (b) રાષ્ટ્રપતિ (c) નાણાપ્રધાન (d) ઉપરાષ્ટ્રપતિ

(3) નીચેનામાંથી કઈ બાબત રાજ્યની યાદીમાં નથી ?

(a) આરોગ્ય (b) ન્યાયતંત્ર (c) સંરક્ષણ (d) પોલીસતંત્ર

4. (A) ભારતની ડુગાવા વિરોધી નીતિ સંક્ષિપ્તમાં સમજાવો.

14

અથવા

ભારતમાં ભાવવધારા (ડુગાવા)ની અસરો સમજાવો.

(B) બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો :

3

(1) કેઈ-સના મતે સાચો ડુગાવો સર્જાય છે.

(a) પૂર્ણરોજગારી પછી (b) પૂર્ણરોજગારી પહેલા

(c) આયોજન પહેલા (d) આયોજન પછી

(2) ભારતમાં ભાવવધારા માટે કયું પરિબલ જવાબદાર છે ?

(a) નાણાના પુરવઠાનો ઉંચો વૃદ્ધિદર (b) કાળુ નાણું

(c) સંગ્રહખોરી (d) ઉપરોક્ત ત્રણેય

(3) ડુગાવા દરમિયાન નાણાંનું મૂલ્ય

(a) વધે છે. (b) ઘટે છે.

(c) સ્થિર રહે છે. (d) વધે-ઘટે છે.

Seat No. : 20471

OA-107

October-2019

B.Com., Sem.-V

**301 : Economics
(Indian Economic Problems-1)
(New)**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Describe the achievements or limitations of Indian Planning.

14

OR

What is strategy of planning ? Explain the strategies of Indian Planning.

(B) M.C.Q.

4

(1) When the NITI Aayog is established in India ?

(a) 2013 (b) 2014 (c) 2015 (d) 2016

(2) Which is the time period of the first five year plan ?

(a) 1950-1955 (b) 1951-1956 (c) 1956-1961 (d) 1947-1952

(3) Which strategy is implemented for planning by India ?

(a) Capitalism (b) Socialism
(c) Mixed-economy (d) Gandhian

(4) Which is the duration of thirteenth five year plan ?

(a) 2019-2024 (b) 2018-2023
(c) 2016-2021 (d) 2017-2022

2. (A) Describe the main features and elements of industrial policy of 1991 with its limitations.

14

OR

(1) Evaluate the Agriculture policy of India.

(2) Examine the impacts of economic reforms on Indian Economy.

(B) M.C.Q.

4

(1) From which year the Competition Act was implemented in India ?

(a) 2002 (b) 2007 (c) 2009 (d) 2011

(2) From which year GST was implemented in India ?

(a) 2000 (b) 1947 (c) 1991 (d) 2018

P.T.O.

- (3) The issue which is not included in Economic reforms.
 (a) Liberalisation (b) Globalisation
 (c) Privatisation (d) Urbanisation
- (4) In which year the green revolution programme was launched in India ?
 (a) 1955-56 (b) 1960-61 (c) 1966-67 (d) 1970-71

3. (A) Critically discuss the recommendations of the Fourteenth Finance Commission. **14**

OR

Discuss the centre-state Government Financial relations.

(B) M.C.Q. **3**

- (1) The 14th Finance Commission has decided the share of states in centre's tax revenue to _____
 (a) 32 percent (b) 42 percent (c) 52 percent (d) 60 percent
- (2) Who appoints the Finance Commission ?
 (a) Prime Minister (b) President
 (c) Finance Minister (d) Vice-President
- (3) Which of the following is not in the State List ?
 (a) Health (b) Judiciary (c) Defence (d) Police force

4. (A) Explain briefly Anti-inflationary policy of India. **14**

OR

Explain the effect of Price-rise (inflation) in India.

(B) M.C.Q. **3**

- (1) According to Keynes, true inflation arise
 (a) after full employment (b) before full employment
 (c) before planning (d) after planning
- (2) Which are responsible factors for price rise in India ?
 (a) High growth rate of money supply
 (b) Black money
 (c) Hoarding
 (d) All of given
- (3) During inflation, value of money _____
 (a) increases (b) decreases
 (c) remain stable (d) increases-decreases